

גזרת נחי ל"י/ה (נל"י/ה) - תרגול

תרגיל 1

1. הם **מְכַלִּים** את כל השאריות.
זמן אחר: א. מְכַלִּימִים ב. יוֹכְלוּ ג. כְּלוּ ד. יְכַלוּ
כל"י/ה פיעל
2. אתם **תִּסְדּוּ** את הקרן החדשה.
זמן אחר: א. יִסְדְּתֶם ב. הִסְדַּדְתֶּם ג. יִסְדְּתֶם ד. מְסִידִים
י-ס-ד קל
3. **נִשְׁתַּטֵּיתִי** במסיבה.
זמן אחר: א. מִשְׁטִים ב. אֶשְׁתַּטֵּה ג. מוֹשִׁיטִים ד. שוֹתִים
ש-ט-ל/ה התפעל
4. העיתונאי **מְתַקֵּשֵׁר** עם מערכת העיתון.
זמן אחר: א. קִשְׁרָנוּ ב. הִתְקַשְּׁרוּ ג. תִּקְשֵׁר ד. יִתְקַשֵּׁר
ת-ק-ש-ר פועל
5. הכוורנית **רָדְתָה** דבש מהכוורת.
זמן אחר: א. רוֹדִים ב. יוֹרְדִים ג. יִרְדוּ ד. תִּרְדֶּה
ר-ד-ל/ה קל
6. הן **מְדַמּוֹת** עצמן לנסיכות.
זמן אחר: א. מְדַמּוֹת ב. דָּמוּ ג. יִדְמְעוּ ד. דוֹמְמוֹת
7. הם **מְאַגְרְפִים** את היד.
זמן אחר: א. אוֹגְרִים ב. גִּרְפוּ ג. הִתְאַגְרְפוּ ד. אֶגְרְפוּ
8. **תִּמְצַתִּי** את דברי המרצה.
זמן אחר: א. מְצִיתִים ב. מְצִיתִי ג. תִּמְצַתוּ ד. אֶתְמַצַּת
9. השדות **מְדַשְׂאִים** לאחר הגשם.
זמן אחר: א. הִדְשִׂאוּ ב. מְדַשְׂנִים ג. הִדְשִׂאוּ ד. מְדַשְׂנִים
10. היא **מוֹעֵדָה** לנו את הדבר.
זמן אחר: א. מוֹעֵדַת ב. מְעַדָּה ג. תוֹעֵדַת ד. תִּנְעַד
11. השדות **מוֹרִיקִים** כל השנה.
זמן אחר: א. יוֹרְקִים ב. הוֹרִיקוּ ג. רָקְמוּ ד. נִרְקְמוּ
12. הסייעות **תִּקְנִינָה** לתלמידים את החומר לקראת המבחן.
זמן אחר: א. קוֹנִים ב. הִקְנוּ ג. יִקְנוּ ד. נִקְנוּ

תרגיל 2

1. מצע - מציעה - מצה

1. יצ"ע הווה 2. יצ"ע הווה 3. מצ"י/ה עבר
א. השורש של כל הפעלים הוא י-צ-ע.

ב. שני פעלים זהים בשורש ובזמן.

2. איזה פועל מבין הפעלים הבאים יוצא דופן מבחינת הגזרה?

א. מְשַׁלָּה ב. מְשַׁלָּה ג. מְשַׁלְּמָה ד. הַשְּׁלִימָה

3. איזה פועל יוצא דופן מבחינת השורש?

א. נִקְשָׁים ב. מְקִישִׁים ג. מְקַשִּׁים ד. מְתַנְקָשִׁים

4. ההורים מְרַשִּׁים לי לחזור מאוחר. צורת העתיד של הפועל היא:

א. יִרְשֹׁוּ ב. יִרְשֹׁוּ ג. יִרְשֹׁוּ ד. יִרְשִׁים

5. הדייג שוֹלָה את הדגים. צורת העתיד של הפועל היא:

א. יִשְׁלָה ב. יִשַׁל ג. יִשְׁלַל ד. יִשְׁלָה

6. מהו הפועל היוצא דופן מבחינת הבניין?

א. זָכָה ב. הִטָּה ג. פָּנָה ד. שָׁנָה

7. איזה פועל בנוי מהשורש ת-ר-י/ה בבניין הופעל?

א. הִתְרָה ב. הוֹתֵר ג. הִתְרָה ד. הִתְרָה

8. איזה פועל בנוי מהשורש ש-ב-י/ה בבניין קל?

א. תִּשְׁבּוּ ב. תוֹשִׁיבוּ ג. תִּשְׁבּוּ ד. מְשִׁיבָה

9. איזה פועל בנוי מהשורש כ-ל-י/ה בבניין פיעל?

א. מְכַלִּים ב. מְכָלִים ג. כּוֹלְלִים ד. הַכִּילוּ

10. איזה פועל מבין הפעלים הבאים אינו שייך לגזרת נלי"ה?

א. שִׁעַתָּה ב. יִשְׁעוּ ג. תִּשְׁעֶינָה ד. מוֹשִׁיעִים

11. איש זה מְעַלִּים הכנסות. הסבלים מְעַלִּים את הרהיטים. ע-ל-מ הפעיל ע-ל-י/ה הפעיל

א. שני הפעלים שייכים לאותה גזרה. ג. לשני הפעלים שורש זהה.

ב. שני הפעלים שייכים לאותו בניין. ד. בשני הפעלים ה"מ" האחרונה שורשית.

12. הילד הוֹתִיר את ארוחתו על השולחן לאחר שאביו הִתִּיר לו זאת, למרות שקודם לכן הִתְרָה בו לא לעשות כן. בחרו את המשפט שאינו נכון.

א. שני פעלים שייכים לגזרת הנחים ואחד - לחסרים. ג. שלושת הפעלים הם בגוף נסתר.
ב. בכל שלושת הפעלים ה"ה" שייכת לבניין הפעיל. ד. שני פעלים בזמן עבר ורק אחד בעתיד.

13. היא חִרְתָּה את דמותו בזיכרונה. היא הִתְחַרְתָּה נגד יריבתה. ח-ר-ת קל ח-ר-י/ה התפעל

א. בשורש בלבד. ג. בשורש ובבניין.
ב. בבניין בלבד. ד. בשורש, בבניין, בגוף ובזמן.

14. הילדים המרו את פי הוריהם.

- אנשים אלה המרו בקזינו.
1. מ-ר-י/ה הפעיל 2. ה-מ-ר פיעל
א. בשני הפעלים ה"ה" שורשית.
ב. שני הפעלים בבניינים שונים.

15. הוא מפנים את רגשותיו.

- השוטרים מפנים את האיש לחנייה.
1. פ-נ-מ הפעיל 2. פ-נ-י/ה הפעיל
א. שני הפעלים שייכים לאותו הבניין.
ב. בשני הפעלים ה"מ" הסופית שורשית.

16. הרצועה התרה.

- הנער התרה לא לחזור מאוחר.
1. נ-ת-ר הופעל 2. ת-ר-י/ה הופעל
א. שני הפעלים שייכים לאותו הבניין.
ב. שני הפעלים זהים בגזרה.

17. הארוחה הותרה על השולחן.

- הכניסה למקום התרה לנו.
1. י-ת-ר הופעל 2. נ-ת-ר הופעל
א. לשני הפעלים אותו גוף.
ב. שני הפעלים שייכים לאותה הגזרה.

18. העגל ינעה. הנער יגע בחפץ.

1. ג-ע-י/ה קל 2. נ-ג-ע קל
א. לשני הפעלים שורש זהה.
ב. שני הפעלים שייכים לאותו הבניין.

תרגיל 3 (דיוקי הזוויה)

חלק א - בחרו את הצורה הנכונה מבין השתיים הנתונות בכל אחד מן המשפטים.

1. אל תכרה / תכרה כאן בור.
2. החיזיון נגלה / נגלה לעינינו כשהגענו למקום.
3. אכסה / אכסה אותו כאשר יהיה קריר.
4. הבית ברחוב זה נבנה / נבנה בימים אלו.
5. השופטת זכתה / זכתה את הנאשם.
6. האב מכסה / מכסה את הסיר לאחר גמר הבישול.
7. המעשה שעשית אינו נראה / נראה לי.
8. השוער הפנה / הפנה אותנו לבניין המתאים.
9. מדוע לא כבית / כבית את האור בחדרך?
10. נראה / נראה לי שהערב כסיתי / כסיתי את התינוק בשמיכה דקה מדיי.
11. אף על פי שהילד נכה / נכה הוא משתלב בכל פעילויות חבריו.
12. המפקדת אמרה לחייל: "אל תירה / תירה ברובה לפני מתן הפקודה!"

חלק ב - בחרו את האות המעידה על הגייה נכונה של שני הפעלים המנוקדים בכל אחד מן המשפטים.

1. א. הבגד ה**תְּבַלֶּה** מרוב שימוש, לכן אני **אֶבְקֶשׁ** ממך להחליפו.
- ב. הבגד ה**תְּבַלֶּה** מרוב שימוש, לכן אני **יְבַקֵּשׁ** ממך להחליפו.
- ג. הבגד ה**תְּבַלֶּה** מרוב שימוש, לכן אני **אֶבְקֶשׁ** ממך להחליפו.
- ד. הבגד ה**תְּבַלֶּה** מרוב שימוש, לכן אני **יְבַקֵּשׁ** ממך להחליפו.

2. א. הוא **יִירֶה** ברובה רק לאחר שמיעת הפקודה, ולא, עלול **לְקַרֶה** אסון.
- ב. הוא **יִירֶה** ברובה רק לאחר שמיעת הפקודה, ולא, עלול **לְקַרֶה** אסון.
- ג. הוא **יִירֶה** ברובה רק לאחר שמיעת הפקודה, ולא, עלול **לְקָרוֹת** אסון.
- ד. הוא **יִירֶה** ברובה רק לאחר שמיעת הפקודה, ולא, עלול **לְקָרוֹת** אסון.

3. א. נבוא **לְגִבוֹת** את החוב הערב, לכן אנו מבקשים מכם **לְהִתְפַּנֵּה** מכל עיסוקיכם.
- ב. נבוא **לְגִבוֹת** את החוב הערב, לכן אנו מבקשים מכם **לְהִתְפַּנֵּה** מכל עיסוקיכם.
- ג. נבוא **לְגִבוֹת** את החוב הערב, לכן אנו מבקשים מכם **לְהִתְפַּנוֹת** מכל עיסוקיכם.
- ד. נבוא **לְגִבוֹת** את החוב הערב, לכן אנו מבקשים מכם **לְהִתְפַּנוֹת** מכל עיסוקיכם.

4. א. לאחר ש**פְּנִיתֶם** אלינו באדיבות, לא **נוֹכַל** לסרב לכם.
- ב. לאחר ש**פְּנִיתֶם** אלינו באדיבות, לא **נוֹכַל** לסרב לכם.
- ג. לאחר ש**פְּנִיתֶם** אלינו באדיבות, לא **נוֹכַל** לסרב לכם.
- ד. לאחר ש**פְּנִיתֶם** אלינו באדיבות, לא **נוֹכַל** לסרב לכם.

5. א. אני **מְפִיר** אותך כבר זמן רב, ולכן הלילה אני **אֶשָּׁן** בביתך.
- ב. אני **מְפִיר** אותך כבר זמן רב, ולכן הלילה אני **אֵישָׁן** בביתך.
- ג. אני **מְפִיר** אותך כבר זמן רב, ולכן הלילה אני **אֶשָּׁן** בביתך.
- ד. אני **מְפִיר** אותך כבר זמן רב, ולכן הלילה אני **אֵישָׁן** בביתך.